

Documentatie Doodsoorzaken (DO) 2012

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende doodsoorzaken.”

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

“Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.”

Versiegeschiedenis

Versie 1

130708 DO 2012V1

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- In dit microdatabestand zijn ook 72 records opgenomen met overlijdensjaar 2011.
  - Uitsluitend de combinatie van RINPEROON met RINPERSOONS 'R' identificeert een persoon.
  - Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare GBA-bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
  - Zie de [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor alle Onderzoeksomschrijvingen.
-

Inhoudsopgave

<i>Bronvermelding</i>	2
<i>Versiegeschiedenis</i>	3
1. <i>Inleiding</i>	5
2. <i>Toelichting op de samenstelling van de bestanden</i>	6
Microdatabestand	6
Populatieafbakening	6
Coderen van de doodsoorzaken	6
Gegevens op Statline.....	6
3. <i>Bestandsopbouw en toelichting</i>	7
Bestandsopbouw van het microdatabestand	7
Kwaliteitsaanduiding	7
Toelichting op de variabelen	8
RINPERSOONS en RINPERSOON.....	8
PRIMOORZ.....	8
COMPLIC1, COMPLIC2, COMPLIC3.....	8
PLOVL.....	9
STATJAAR , OVLJR	9
Voorkomende waarden van de variabelen	10

1. Inleiding

Het Centrum voor Beleidsstatistiek stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) ter beschikking voor onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “Doodsoorzaken 2012”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de samenstelling van de bestanden

Microdatabestand

Een record in het microdatabestand betreft één overleden persoon. Een record wordt geïdentificeerd door de combinatie van RINPERSOONS en het identificatienummer (RINPERSOON). Het RINPERSOON is uniek voor een record in het microdatabestand. Hiermee kan gekoppeld worden met andere bestanden.

Populatieafbakening

De Doodsoorzakenstatistiek bevat gegevens over de doodsoorzaken van alle overleden inwoners van Nederland.

De gegevens worden verkregen via het wettelijk verplichte meldingssysteem, waarbij de behandelend of lijkschouwend geneeskundige de doodsoorzaakverklaring (het B-formulier) tezamen met de overlijdensverklaring (de A-verklaring) aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de overlijdensgemeente doet toekomen. Deze doodsoorzaakverklaring, die de arts uitsluitend ten behoeve van de statistiek opstelt, wordt vervolgens naar het Centraal Bureau voor de Statistiek gezonden. Zie ook de korte onderzoeksbeschrijving [Doodsoorzakenstatistiek](#).

Coderen van de doodsoorzaken

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire doodsoorzaak. Onder de primaire ofwel onderliggende doodsoorzaak ofwel grondlijden wordt verstaan de ziekte of de gebeurtenis waarmee het proces van gebeurtenissen die tot de dood leidde, in gang is gezet. De gevolgen of complicaties hiervan worden als secundaire doodsoorzaak beschouwd, evenals andere ziekten die bij het overlijden aanwezig waren en soms tot de dood hebben bijgedragen. Bij een zogenaamde niet-natuurlijke dood (dood door externe oorzaken) wordt vrijwel altijd de gebeurtenis als primaire doodsoorzaak aangemerkt en het ontstane letsel als secundaire doodsoorzaak.

Het CBS codeert de doodsoorzaak volgens de richtlijnen van de WHO (World Health Organisation) met de International Classification of Diseases and related Health Problems editie 10 (oftewel ICD-10). Per geval worden naast één primaire doodsoorzaak ten hoogste drie secundaire doodsoorzaken toegekend.

Gegevens op Statline

De cijfers zijn onder andere gepubliceerd in de Statlinetabel: [Doodsoorzaken; uitgebreide lijst, leeftijd, geslacht](#)

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw van het microdatabestand

Onderstaand volgt een lijst van alle variabelen in het microdatabestand.

Kwaliteitsaanduiding

De kolom 'Kw' geeft, waar nodig, de kwaliteit van de variabelen aan op het moment waarop dit documentatierapport is opgesteld:

- 'kwaliteitsaanduiding is niet nodig; bijvoorbeeld bij hulpvariabelen';
- 1. 'variabele is gebruikt in publicaties';
- 2. 'variabele is plausibel en is niet gebruikt in publicaties';
- 3. 'naar de variabele is nog niet gekeken'.

<i>Nr</i>	<i>Variabele & label</i>	<i>Kw</i>	<i>Format</i>	<i>A/N</i>
1	SRTNUM Soort identificatiecode	1	Tekst	1
2	RIN Identificatienummer	1	Getal	9
3	GESLACHT Geslacht	1	Getal	1
4	OVLJR Overlijdensjaar	1	Getal	4
5	OVLMD Overlijdensmaand	1	Getal	2
6	OVLDA Overlijdensdag	1	Getal	2
7	PRIMOORZ Primaire doodsoorzaak ICD 10	1	Tekst	5
8	COMPLIC1 Eerste secundaire doodsoorzaak ICD 10	2	Tekst	5
9	COMPLIC2 Tweede secundaire doodsoorzaak ICD 10	2	Tekst	5
10	COMPLIC3 Derde secundaire doodsoorzaak ICD 10	2	Tekst	5
11	PLOVL Plaats van overlijden	3	Getal	2
12	STATJAAR Statistiekjaar	1	Getal	4

Toelichting op de variabelen

RINPERSOONS en RINPERSOON

Bronbestanden die aan het CBS geleverd worden, bevatten doorgaans als persoons-identificator het burgerservicenummer. Het burgerservicenummer wordt als zeer identificerend beschouwd en daarom vervangt het CBS dit nummer door een intern persoonsidentificatienummer, het betekenisloze RIN-nummer.

Een microdatabestand is voorzien van de door het CBS toegevoegde variabelen soort identificatiecode (RINPERSOONS) en identificatienummer (RIN), die samen het burgerservicenummer vervangen. Records met een burgerservicenummer dat is teruggevonden in de GBA, zijn voorzien van een geldig RIN-nummer. Deze records hebben de waarde 'R' op RINPERSOONS gekregen.

De combinatie van RINPERSOONS 'R' en RINPERSOON identificeert een persoon.

PRIMOORZ

Onder de primaire doodsoorzaak (ofwel onderliggende doodsoorzaak ofwel grondlijden) wordt verstaan de ziekte of de gebeurtenis waarmee het proces van gebeurtenissen die tot de dood leidde, in gang is gezet.

Deze primaire doodsoorzaak is gecodeerd volgens de ICD-10. Dat is het codeboek van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). De volledige naam voor het codeboek is: International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

Meer informatie over de ICD-10 is ook te vinden op internet: [International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems](#)

Iedere ICD 10-code begint met een letter die de hoofdgroep aanduidt. Zo beginnen alle hart- en vaatziekten met de letter I. Daarna volgen 3, 4 of 5 cijfers waarmee de doodsoorzaak verder wordt aangeduid.

COMPLIC1, COMPLIC2, COMPLIC3

De gevolgen of complicaties van de onderliggende doodsoorzaak worden als secundaire doodsoorzaak beschouwd, evenals andere ziekten die bij het overlijden aanwezig waren en soms tot de dood hebben bijgedragen. Ten hoogste drie secundaire doodsoorzaken worden toegekend.

Deze worden ook gecodeerd volgens de ICD-10. Meer informatie over de ICD-10 is ook te vinden op internet: [International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems](#).

De Nederlandse vertaling van de [ICD-10, Deel 1, 2 en 3 \(versie 1999\)](#) is te vinden op internetsite van de Nederlandse WHO-FIC.

PLOVL

De plaats of locatie van overlijden wordt door de behandelend of lijkschouwend geneeskundige zelf op het formulier ingevuld. Er wordt geen controle uitgevoerd of de plaats van overlijden juist is.

De codes 11 t/m 99 werden gebruikt tot 2002. Vanaf 2003 worden de codes 1 t/m 9 gebruikt:

- De code 1 (ziekenhuis) is identiek aan de codes 11 (algemeen ziekenhuis), en 12 (categoraal ziekenhuis) samen;
- De code 2 (psychiatrisch ziekenhuis) is identiek aan de code 14 (psychiatrisch ziekenhuis);
- De codes 3 (verpleeghuis), 4 (verzorgingshuis), 5 (overige instellingen) 6 (thuis) en 7 (elders) zijn gezamenlijk identiek aan codes 18 (sanatorium) en 90 (niet in ziekenhuis);

De code 9 (onbekend) is identiek aan de code 99 (onbekend).

STATJAAR, OVLJR

Jaar waar het databestand betrekking op heeft. Het betreft het verslagjaar 2012.

Voorkomende waarden van de variabelen

In deze paragraaf worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

RINPERSOON	
1	S
Soort identificatiecode	
R	RIN-persoon (persoon is gevonden in GBA)
RINPERSOO	
2	N
Identificatienummer	
3 GESLACHT	
Geslacht	
1	Man
2	Vrouw
4 OVLJR	
Overlijdensjaar	
5 OVLMND	
Overlijdensmaand	
1	Januari
2	Februari
3	Maart
4	April
5	Mei
6	Juni
7	Juli
8	Augustus
9	September
10	Oktober
11	November
12	December
6 OVLDAG	
Overlijdensdag	
7 PRIMOOZ	
Primaire doodsoorzaak ICD 10	
8 COMPLIC1	
Eerste secundaire doodsoorzaak ICD 10	
9 COMPLIC2	
Tweede secundaire doodsoorzaak ICD 10	

10 COMPLIC3

Derde secundaire doodsoorzaak ICD 10

---

11 PLOVL

Plaats van overlijden

1	Ziekenhuis
2	Psychiatrisch ziekenhuis
3	Verpleeghuis
4	Verzorgingshuis
5	Overige instellingen
6	Thuis
7	Elders
9	Onbekend
11	Algemeen ziekenhuis
12	Categoriaal ziekenhuis
14	Psychiatrisch ziekenhuis
18	Sanatorium
90	Niet in ziekenhuis
99	Onbekend

12 STATJAAR

Statistiekjaar
